

Oponentský posudek na práci Martina Horyny Studie k dějinám hudby a hudební teorie v Českých zemích

Spis Martina Horyny Studie k dějinám hudby a hudební teorie v Českých zemích považuji za zajímavý příspěvek do diskuse věnované hudební kultuře pozdního středověku a raného novověku v Čechách, šířeji pak dějinám středoevropského kulturního prostoru.

Práci otevírá úvodní stať (*Předmluva*) která přehledně mapuje autorova metodologická východiska a současně připravuje zdůvodnění postupů, jež se objeví v následujících kapitolách. Ostatně autor svůj záměr *Předmluvě* autor píše: „významné dluhy české hudební historiografie spočívají v nedostatečném využívání pramenné základny, což se odráží v neustálém recyklování poměrně zastaralých tezí, které nemají v pramenech oporu, a v zařazování určitých skladeb nebo celých jejich kategorií do zcela mylného kontextu dobového hudebního života“ (s.6). Aniž budeme textu podkládat vedlejší význam, zaznívá právě zde jedna z důležitých a jednotících tezí práce: Horyna soustředil velké množství detailů, týkajících se vybraných témat, ale současně zaměřil pozornost na dějiny jejich interpretace. Kritická reflexe, polemika a konfrontace má v domácí muzikologii v podstatě soustavný a trvalý charakter, v tomto ohledu je rovněž Horynova práce v této tradici ukotvena. Metodologická síť práce je pak utkána převážně z prací německé provenience a z děl autorů domácích, kteří ovlivnili, či ještě ovlivňují směřování tohoto oboru u nás.

Práci otevírá stať *Česká reformace a hudba. Studie o bohoslužebném zpěvu českých nekatolických církví v období 1420 – 1620* (s. 10 – 40), která rekapituluje hudební repertoár k bohoslužbě nekatolických církví. Jedná se o významovou a historickou analýzu repertoáru. S povahou repertoáru a s jeho zpracováním a přizpůsobením novému využití souvisí následující kapitola, která se zabývá kancionálem z Miletína (*Kancionál z Miletína. Studie o rukopisu*, s. 41 – 75). Třetí část *Hudba v minulosti Českého Krumlova a některé charakteristické rysy pěstování hudby v Čechách v období 1500 – 1800* (s. 76 - 84) je věnována možnostem uplatnění hudby a jejího rozvíjení v rámci několika kooperujících institucí. V části *Rožmberkové a hudba* (s. 85 – 91) je opět připomenut způsob provozování hudby prostřednictvím spojení několika institucí (městští zpěváci a dvorní instrumentalisté), zde ovšem nikoli v kontextu tradičního rezidenčního města, jak tomu bylo v předcházející stati. Všechny výše jmenované studie ukazují, že hudební dění nelze plně vysvětlit bez jeho sociální funkce, tedy s ohledem na konkrétního příjemce.

V následujících kapitolách pak autor důkladně zabývá hudebními traktáty a učebnicemi. Nabízená tematika pak svým zaměřením částečně spadá do oblasti historicky zaměřené hudební teorie. (S vědomím skutečnosti, že obsah pojmu se proměnil a nutně se nekryje s dnešním způsobem jeho užívání.)

Shrnutí: Napříč chronologií souboru, jednotlivých kapitol, které byly publikovány již dříve jako samostatné studie nebo jako úvody k edicím, se vyhraňují některé podstatné metodologické podněty: jde především o vztah repertoáru a jeho uživatele, o vymezení hudebního vývoje jako změny funkcí apod. Ve svém souhrnu představuje předložená práce pozoruhodnou syntézu dosavadních pokusů o teoretické postižení problematiky starší hudby na českém území, která si přes svá historická omezení uchovává metodologickou podnětnost. Horynova práce představuje jedno z nejvýznamnějších děl v této tematické oblasti za poslední období.

Závěrem konstatuji, že habilitační spis Martina Horyny považuji za přínosný a doporučuji jej jako podklad k pokračování zdárného habilitačního řízení.

Doc. PhDr. Lubomír Spurný, Ph.D.

Ústav hudební vědy FF Masarykovy univerzity v Brně